

ŚIST

Świętokrzyski Instytut Samorządu Terytorialnego

Pozyskiwanie funduszy przez organizacje pozarządowe na przykładzie programu NOWEFIO

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczności Obywatelskich

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczności Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich
na lata 2018–2030 PROO

Rządowy Program
Rozwoju Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030
PROO

Stowarzyszenia i fundacje mogą korzystać z pomocy wolontariuszy, którzy bezpłatnie wykonują zadania. Bywa to bardzo pomocne i satysfakcjonujące dla obu stron. Stowarzyszenia często opierają się ponadto na pracy społecznej swych członków. Wielu organizacjom udaje się dostać „dary rzeczowe” – czyli przedmioty, żywność, za które nie muszą płacić sklepom, firmowym, osobom prywatnym lub innym organizacjom. Czasami to nie wystarcza.

Ze względu na coraz częściej występujące problemy społeczno-ekonomiczne państwo nie jest w stanie sprostać oczekiwaniom wszystkich obywateli, umożliwia zatem i wspomaga działania organizacji wchodzących w skład trzeciego sektora. Organizacje pozarządowe wypełniają lukę w zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa, podejmując działania służące poprawie jakości życia wielu grup społecznych. Poprzez swoje działania organizacje te spełniają funkcje nie tylko pomocowe, społeczno-wychowawcze, ale i afiliacyjne czy ekspresyjne. W Polsce jest zarejestrowanych blisko 85.000 organizacji pozarządowych: 11.000 fundacji i 72.000 stowarzyszeń (nie licząc ochotniczych straży pożarnych). Szeroki zakres działań, które mogą być podejmowane przez organizacje pozarządowe, sprawia, że mogą one stanowić istotne wsparcie podmiotów publicznych (w tym władz samorządowych) w realizacji ich działań. Z tego względu ważne jest, by miały zapewnione środki do realizacji celów statutowych.

Jedną z najczęstszych form finansowania działań organizacji pozarządowych są dotacje – bezzwrotne formy pomocy finansowej. Wyróżniamy dotacje ze środków publicznych oraz prywatnych, czyli fundusze otrzymywane od donatorów/sponsorów.

- ze środków prywatnych (przyznawane przez fundacje grantodawcze, firmy lub osoby prywatne) lub
- ze środków publicznych (przyznawane przez administracje rządową lub samorządową).
Dotacje ze środków publicznych są regulowane w prawie: przede wszystkim w ustawie o finansach publicznych i w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Jednym z programów wchodzących w skład dotacji ze środków publicznych jest program NOWEFIO na lata 2021-2030

Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030 jest kontynuacją programów rządowych skierowanej do sektora organizacji pozarządowych. Podstawowym celem programu jest promocja działalności społecznej, aktywizacja i formowanie postaw obywatelskich.

Źródło: <https://www.gov.pl/web/pozytek/rusza-nabor-do-programu-nowe-fio>

Celami szczegółowymi programu NOWEFIO są:

Cel szczegółowy 1.: Poprawa samoorganizacji społecznej

Cel szczegółowy 2.: Wzrost znaczenia sektora obywatelskiego w życiu publicznym

Cel szczegółowy 3.: Wzmocnienie instytucjonalne sektora obywatelskiego w Polsce

Program obejmuje pięć priorytetów:

Priorytet 1 Mikro inicjatywy

Dedykowany organizacjom małym o zasięgu lokalnym i młodym oraz grupom nieformalnym. Priorytet 1 umożliwia tego typu podmiotom otrzymanie dotacji na realizację planowanych działań i projektów.

Priorytet 2 Organizacje obywatelskie na rzecz dobra wspólnego

W ramach priorytetu wspieramy aktywność społeczną na rzecz dobra wspólnego obywateli działających w strukturach organizacji obywatelskich.

Priorytet 3 Organizacje obywatelskie w życiu publicznym

Przyczynia się do zwiększania obecności organizacji obywatelskich w życiu publicznym, w procesach kształtowania polityk publicznych i podejmowania decyzji, wspierania dialogu obywatelskiego, procesów konsultacji, tworzenia forum debaty publicznej, budowania potencjału organizacji poprzez kształtowanie wizerunku organizacji obywatelskich w przestrzeni publicznej.

Priorytet 4 Wzmocnienie kompetencji organizacji obywatelskich

Wpływa na poprawę zarządzania w organizacjach obywatelskich, budowania struktur, tworzenia i doskonalenia zasobów, tworzenia i rozwijania strategii działania organizacji, w tym strategii fundraisingowych, wypracowywania i wdrażania standardów działania organizacji, dotyczących np. zarządzania, oceny skuteczności działań organizacji, przejrzystości i otwartości, w tym upowszechniania w przystępny i przejrzysty sposób informacji o prowadzonych działaniach, kosztach i źródłach finansowania, kosztach pozyskiwania funduszy.

Priorytet 5 Pomoc techniczna

Podmiotami uprawnionymi do korzystania ze środków finansowych są organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 pkt 2 oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także organizacje pozarządowe działające na podstawie innych przepisów, jak np. koła gospodyń wiejskich oraz ochotnicze straże pożarne.

Składane oferty mają realizować cel główny Programu NOWEFIO, jakim jest zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne przez poprawę samoorganizacji społecznej, wzrost znaczenia sektora obywatelskiego w życiu publicznym oraz wzmocnienie instytucjonalne sektora obywatelskiego w Polsce.

Alokacja środków w konkursie

- Środki przeznaczone na dotacje w Priorytecie 1 w 2021 i w każdym kolejnym roku do 2030 r. wynosić będą 16 000 000,00 PLN.
- W Priorytecie 2 w 2021 zostanie wydanych 20 800 000,00 PLN,
- Priorytet 3 jest wyjątkowy, gdyż w 2021 r. przeznaczono na niego 20 000 000 PLN, a w latach kolejnych 28 000 000 PLN.
- Na Priorytet 4 co roku zostanie wydanych 20 000 000,00 PLN
- Na Priorytet 5 przeznaczono w każdym roku 3 200 000,00 PLN

Najwięcej środków jest przeznaczonych na Priorytet, w którym przewidziano realizację najtrudniejszych projektów – partycypacyjnych. Priorytet III jest też jedynym priorytetem, w którym projekty kilkuletnie mają podobne szanse na otrzymanie dotacji z NOWEFIO, jak projekty roczne. Najmniej środków przeznaczono na priorytet I, w którym otrzyma dotację 16 projektów wojewódzkich i ok. 2 tematyczne. Kolejnym, najslabiej dofinansowanym priorytetem jest priorytet II, w którym będzie najwięcej złożonych wniosków.

Aby zmaksymalizować szansę na otrzymanie środków zaleca się złożyć roczny lub dwuletni projekt, najlepiej w priorytecie III. Najmniejsze szanse na otrzymanie dotacji z NOWEFIO są w priorytecie II. Dlatego należy pamiętać, aby wniosek w ramach priorytetu II zawierał nowatorskie i ważne działania.

W FIO oprócz oceny technicznej – punktowej jest ocena literowa. Ta ocena ma „wyłuskać najciekawsze i najwartościowsze pomysły na działania społeczne”. Oznacza to, że projekt powinien być, ciekawy, innowacyjny i potrzebny. Takie projekty otrzymają ocenę A.

Program NOWEFIO to szansa na pozyskanie grantów przez organizacje pozarządowe na realizację zadań. Jak podkreśla Wojciech Kaczmarczyk, Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, operator Programu - NOWEFIO to szansa na kontynuację znanego i wdrażanego z sukcesami od 15 lat programu rządowego. Dzięki zaproponowanym zmianom w priorytetach programu możliwe będzie lepsze wsparcie aktualnych potrzeb organizacji w obszarach wzmacniania dialogu obywatelskiego czy poprawy samoorganizacji społecznej.